

Quelques sources sur la mort, la vie et l'infini,
Séance 3/3, Rabba Dr. Floriane Chinsky pour MJLF Surmelin, dec 2013

Attention : les sources sont communiquées dans le but d'introduire la conférence et d'initier une réflexion sur les textes, il est important de rappeler que le judaïsme est un système, si bien que chaque source n'a de sens que replacée dans son contexte. Pour cette raison, notre tradition interdit en principe d'étudier seul, il faut étudier avec un maître et un compagnon.

Il appartient à chacun de venir étudier et de poser ses questions de façon à ne pas propager de contre-sens.

תلمוד בבלי מסכת בבא מציעא דף סב עמוד א 1 - Talmud de Babylone Baba Métsia Page 62a

וחי אחיך עמרק - אהדר ליה כי היכי דנichi. ורבי יוחנן, האי וחיה אחיך עמרק מאי עביד ליה? - מבעי ליה לכדתניא: שנים שהיו מהלכין בדרכ, וביד אחד מהן קיתון של מים, אם שותין שניהם - מתים, ואם שותה אחד מהן - מגיע לישוב. דרש בן פטורא: מوطב שישתו שניהם וימותו, ואל יראה אחד מהם במייתו של חבירו. עד שבא רבי עקיבא ולימד: וחיה אחיך עמרק - חייך קודמים לחיי חבירך.

Deux hommes marchent sur le chemin, l'un d'eux possède une gourde d'eau. S'ils boivent tous les deux, ils meurent. Si l'un d'entre eux boit, il arrivera à la ville.

Ben Péroua enseignait : mieux vaut qu'ils boivent tous les deux et qu'ils meurent, plutôt que l'un voit la mort de son ami. Jusqu'à ce que vienne Rabbi Aquiba et déduise du verset "ton frère vivra avec toi" (Lévitique XXV, 36) : ta vie précède celle de ton ami.

כתובות דף קד עמוד א 2 - Talmud de Babylone Ketoubot 104a

ההוא יומא דנה נפשיה דרבי, גזרו רבנן תעניתא ובכו רחמי, ואמרין: כל מאן דאמר נח נפשיה דר', יזכיר בחרב. סליקא אמתיה דרבי לאיגרא, אמרה: עליוני' מבקשין את רבי והתחтоני' מבקשין את רבי, יהיו רצון שיכופו תחתונים את העליונים. כיוון דחוואי כמה זימני דעיל' בבית הכסא, וחילץ תפילין ומנה להו וקמצטער, אמרה: יהיו רצון שיכופו עליונים את התחתונים. ולא הו שתקי רבנן מלמיבעי רחמי, שקלה כוזא שדייא מאיגרא [לאראעא], אישתיקו מרחמי ונח נפשיה דרבי. אמרו ליה רבנן לבר קפרא: זיל עין. אול אשכחיה דנה נפשיה, קרעיה ללבושיה ואהדריה לקרועיה לאחורייה, פתח ואמר: אראלים ומצוקים אחזו בארון הקדש, נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקדש! אמרו ליה: נח נפשיה? אמר ליה: אתון קאמיריתו ואנא לא קאמינא.

Le jour où s'est posée l'âme de Rabbi, les sages ont décrété un jour de jeûne pour invoquer la miséricorde et ont dit : « Toute personne qui dira 'Rabbi est mort' sera mis à mort par le glaive. » Sa servante est montée sur le toit et a dit : « Ceux du haut demandent Rabbi et ceux du bas demandent Rabbi, que ce soit Sa Volonté que ceux du bas prévalent sur ceux du haut. » Quand elle a vu combien il souffrait (...) elle a dit « Que ce soit Sa Volonté que ceux du haut prévalent sur ceux du bas. » mais les sages ne cessaient pas d'invoquer la miséricorde. Elle a pris un vase et l'a jeté à terre, ils se sont tus, l'âme de Rabbi s'est posée. Les sages ont dit à Bar Kapara : Va voir. Il est allé et il a vu que son âme s'était posée, il a déchiré son vêtement puis a remis la déchirure derrière, puis il leur a dit : « Les anges et les justes de la terre tenaient l'arche sainte, les anges ont vaincu les justes, l'arche sainte a été enlevée. » Ils lui ont dit « Il est mort ? » Il a répondu : « C'est vous qui l'avez dit et pas moi. »